

LLIBRERIA PASALAMAR Sant Antoni, 13 - ULLDECONA	BAR EL REBOST VICENT FERNANDEZ Carrer Calvari, 57 - ULLDECONA
Construccions TOSTAO ULLDECONA	Antigua Ferreteria ALFARA Cocinas Orbegozo y Benavent. Estufas, Placas, Frigoríficos y Lavadoras Agni. Listas de Boda Plaza Iglesia, 3 - Teléfono 720038 - ULLDECONA
Pastisseria RAGA Major, 105 - Tel. 72 03 53 ULLDECONA	Dolçeria MILLAN Major, 115 - Tl. 720282 - ULLDECONA
Mútua General de Seguros AGENCIA LABERNIA Assesorament - Tramitacions - Assegurances - Viatges Major, 108 - Tel. 720081 - ULLDECONA	Rellotgeria ITARTE ULLDECONA
FUSTERIA Fco. LAVEGA Carrer Sant Lluc, 29 - Tel. 720223 ULLDECONA	Video - Foto MILLAN EURÓCRHOM - Laboratorio Fotográfico Distribuidor Videos JVC Avda. Ramón Salomón, 19 - Tel. 72 03 63
Bar - Restaurante ORFEO JOSE VERICAT Calle Mayor, n.º 147 - ULLDECONA Tel. (977) 72 05 20	Auto-École PITARCH TRAMITACIONS I ASSEGURANCES Plaça Sales i Ferré, 15 - Telèfon 72 03 92
Sus compras en Tejidos y Confección CASA ENRIQUE Sant Antoni, 43 - Tel. 720113 - ULLDECONA	Motos - Ciclos VIDAL Motos - Bicicletas - Motocultores MOVICAM y Motosierras TRONK Clavé, 37 - Tel. 72 05 23 - ULLDECONA
GRUNDIG La seguridad de un gran nombre RADIO FERRE	Ferreteria GRAU Llistes de Noces - Electrodomèstics SUPER - SER Pintures TITAN-LUX. Distribuidor Oficial BOSCH Carrer Major, 104 - Telèfon 72 03 11
MATERIALES DE CONSTRUCCION ESTEVE Calle Adell, 23 - Teléfono 720187 - ULLDECONA	Carnisseria BEL - QUEROL Sant Antoni, 18 - Tel. 720464 ULLDECONA
M. P. MARINE - Lencería Major, 77 - ULLDECONA	Espumosos SANS BEBIDAS Y REFRESCOS Entenza, 30 - Tel. 72 03 40 - ULLDECONA

C.C.R.

CARRER MAJOR, 147, 1er. - TELÈFON 72 03 37

ULLDECONA, MAIG/JUNY 1985

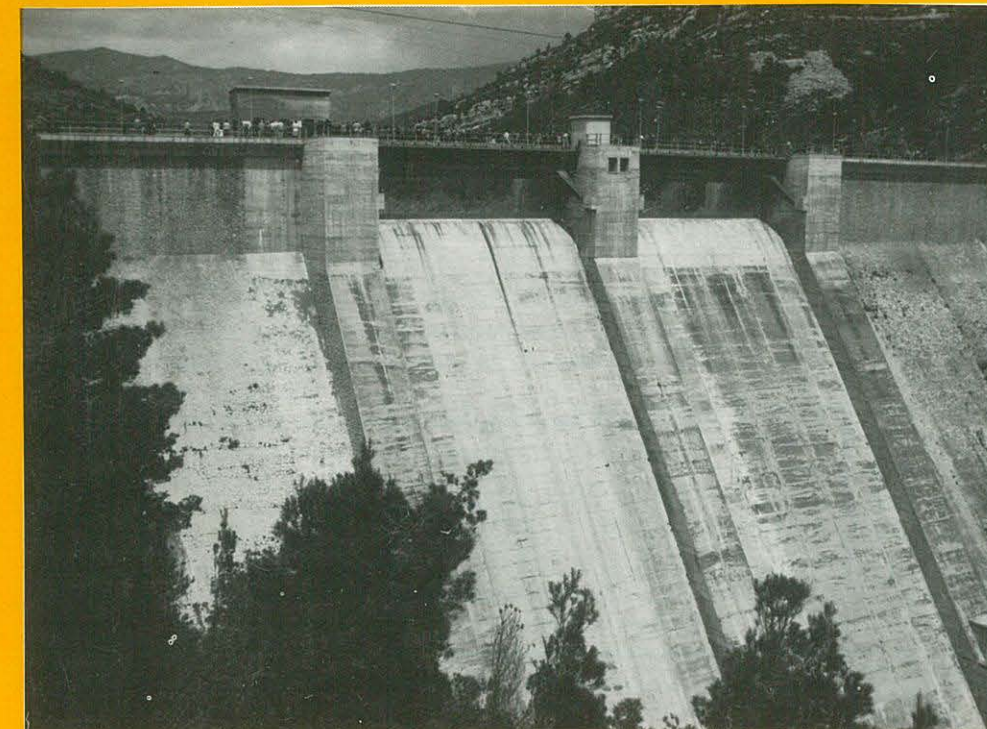
NUM. 18

BUTLLETÍ D'ÚS INTERN

Editat amb la col.laboració de la Diputació de Tarragona

Fundat l'Any 1.947

Inauguració
Oficial
de la Presa
del
Pantano
d'Ulldecona

ANNA FORCADELL
Pubilla del C.C.R.

Festes Majors
1985

Butlletí d'ús intern

C. C. R.

DIRECTOR:

Gabriel Roig i Querol

CONSELL DE REDACCIÓ:

Joan-J. Roca i Labernia
Càndida Maria Minguet i Itarte
M.ª Carme Estellé i Ortí
Pietat Guarch i Roig
Isabel Sorli i Torres
Ramon Ferré i Bel
Ricardo Pasalamar i Pomada

ATENCIÓ SOCIS

El dia 23 de Juny, amb motiu dels Focs de Sant Joan, tindreu coca i moscatell gratuït per a tothom.

Per al proper dissabte 13 de Juliol, a les 7 de la tarda, al Teatre Municipal «GRAN FESTIVAL INFANTIL». No hi falteu.

El dissabte 20 de Juliol, a dos quarts d'onze de la nit, la Secció de Teatre del C.C.R., representarà l'obra original de Francesc Lorenzo Gárcia «EL MILLOR DEPENDENT DEL MÓN».

El dia 12 de Maig, vam representar a la Sènia «El Cafè de la Marina» com a cloenda de la Setmana Cultural que es va organitzar en aquest poble. També es va fer una representació a l'Aldea.

Per al proper mes de Juliol es farà un curs d'iniciació al teatre per la Secció Juvenil. Ja us convocarem.

NOTA:

El Consell de Redacció agraeix totes les col.laboracions però es reserva el dret de la seva publicació.

El Butlletí d'ús intern C.C.R., no es fa responsable de les publicacions que no vagin signades pel Consell de Redacció. L'exclusiva responsabilitat del text publicat ve identificat per la seva firma.

Entrega de Premis del XIV Concurs Literari

El passat diumenge, 21 d'abril, pel matí, i a la Sala d'Actes de l'Ajuntament, tingué lloc el lliurament de premis del XIV Concurs Literari que com tots els anys organitzem amb motiu de la Festa de Sant Jordi.

En aquesta edició hem tingut el suport de la Caixa d'Estalvis Provincial de Tarragona, la Caixa de Pensions i la Caixa Rural Provincial, sucursals d'Ulldecona, la Caixa d'Estalvis de Catalunya, sucursal d'Alcanar i els Serveis Territorials de Cultura de la Generalitat a Tortosa, als quals donem les gràcies per la seva col.laboració.

També ho hem d'agrair al jurat qualificador que va estar format per Josep M. Ruiz, Albert Tedán, Lidia Armela, M.ª Rita Yvars, Pio Puig, Isabel Sorli, Joaquin Saúch, Mercè Itarte i M.ª José Gavaldá.

Els premiats van ser els següents:

Categoria a) 3.er i 4.º curs d'E. G. B.

Tema: "Un dia d'excursió".

- 1.er premi: M.ª Carmen Gauxachs.
- 2.º premi: M.ª Carmen Vericat.
- 3.er premi: Bibiana Roig.

Accèssits: Joan M. Barrera.

Josep A. Lázaro.
Eva Agasa.

Categoria b) 5.º i 6.º curs d'E. G. B.

Tema: "Un dilluns de Pasqua".

- 1.er premi: Neus Agasa.
- 2.º premi: Laia Beltrán.
- 3.er premi: Silvia Labernia.

Accèssits: Montse Martín.

Neus Plá.
Tere Fusté.

Categoria c) 7.º i 8.º curs d'E. G. B.

Tema: "El castell d'Ulldecona".

- 1.er premi: Rosario Sevilla.
- 2.º premi: Gemma Tomás.
- 3.er premi: Rosa Cabús.

Accèssits: Miriam Redondo.

Neus Cabañas.
Virginia Roig.

UN DIA D'EXCURSIO

Un día, un equipo de chicas y chicos decidieron ir de excursión al Zoo. Lo primero que hicieron fue recoger dinero para poder pagar el autocar y muchas cosas más.

Decidieron ir en la primavera que es cuando hace buen tiempo, pensado esto pensaron el día, y decidieron ir el 15 de abril.

Cuando llegó la fecha todos con la mochila al cuello y el dinero en los monederos, ya en el autocar, para que nadie se quedara, pasaron lista: Carmen, Miriam, Rosa, Susana, Silvia, José, Pedro, Víctor, Miguel, M.ª José, Josefa.

Por el camino cantaron muchas canciones como: "Flor bella encantadora", "Rosñol" y muchos más.

Cuando llegaron al Zoo lo visitaron, vieron: leones, cabras, monos, elefantes, gorilas, jirafas, cocodrilos, tigres, panteras negras...

Fueron a comer a un bar y comieron los bocadillos que llevaban en las mochilas y bebieron lo que llevaban a la mochila, después jugaron por el parque del Zoo y a las 5 fueron a ver una sesión de delfines y focas.

Habían 5 focas y 5 delfines. Las focas se subían encima de los delfines, también concursó pajarito que se subía en monopatín, después al final de la actuación decidieron el nombre de las focas y delfines, y triaron a una chica para que fuera a subirse a una barca que la arastraban los cinco delfines que hivan con los ojos bendados, ella tenía miedo de chocar a la pared pero cuando iban a chocar giraban así termino la actuación.

Ya eran la 7 y media cuando subían al autocar. Por el camino cantarón más canciones. Y cuando llegaron a su pueblo cuando eran las 9. Llegarón a casa y cenaron y se fueron a la cama.

Y soñarón en la excursión que habían echo.

UN LUNES DE PASCUA

Cada año por estas fechas celebramos unos acontecimientos que son la Pasión, la muerte y la resurrección de Jesús.

El lunes de Pascua es el día en que celebramos la resurrección de Jesús. Es un día muy bonito porque para celebrarlo, durante los días anteriores al día de Pascua, la gente elabora una especie de pastel, que en Cataluña llamamos "mona" y en este día se la comen. Generalmente para comer la "mona" se suele salir al campo. También se va a la Ermita y mucha gente también se la come en casa. Pero lo más típico es salir fuera de casa el lunes de Pascua. A la "mona" muchas veces se le pone un huevo que a la hora de comerlo se suele romper la cáscara contra la frente.

A la gente le gusta mucho esta fiesta y el día del lunes de Pascua la gente aprovecha para olvidarse de los problemas de cada día e irse con sus familiares y amigos, a pasar un día de descanso y sobre todo muy divertido.

En la Ermita de Ulldecona, este día, puede verse cantidad de gente, que con unas tablas o con otros materiales paran unas mesas y hacen la comida allí al mismo tiempo que aprovechan para visitar a la Virgen de la Piedad. También puede verse personas que tienen unas paradas, donde venden cosas típicas de una feria: llaveros, trompetas de juguete, caramelos..., etc. En general, creo que es una fiesta muy bonita y entrañable.

EL CASTELL D'ULLDECONA

Si hiciésemos una encuesta aquí en este pueblo sobre si conocen el castillo de Ulldecona, pensarían que es una broma, pues es conocido por todos y no hay nadie que desconozca algo sobre él: donde está, como es por dentro, etc.

De pequeños siempre nos han contado cosas sobre su historia, que no se sabe si es realidad o si es fantasía, pero que nos dejaban boquiabiertos y que hacían que cada vez fijásemos más atención hacia él, sintiendo respeto y admiración.

De todas ellas, la que más me llamó a mi la atención fue la que me contó un señor ya de edad, en la que me contava lo siguiente:

"Hace mucho mucho tiempo, había un hombre muy rico muy rico que mandó construir un castillo para defenderse de los ataques de sus enemigos y como no encontraba el lugar apropiado para construirlo, decidió hacerlo en la montaña, para así dificultar su ataque y poder vigilar todos los pasos que hacían y estar preparados así, para cualquier ocasión en que decidiesen atacar.

Pasó mucho tiempo hasta que el castillo de Ulldecona, estuvo construido y por lo tanto aquel señor ya había muerto, pero quedaban sus descendientes, el último de ellas, (una) era una persona muy mala que todo lo quería y era sobre todo avara.

Aquel descendiente tenía un hijo, que afortunadamente no era tan malo como su padre y que estaba enamorado de una joven muy guapa y bella.

El padre no hacía caso de ello ya que pensaba que su hijo cambiaría de opinión, pues era demasiado joven y tenía la cabeza llena de pájaros; pero no fue así, el hijo continuó en sus trece y el padre tomó la resolución: no dejaría a su hijo seguir adelante. Y un día..."

Muchos de vosotros diréis: "¿esta historia no está acabada?", ¿como es que no continúa?", pues bien, teneis razón, no está terminada, y os voy a contar el por qué:

Cuando llegó a este punto de la historia, ya no me contó más, (el) se interrumpió, ¿por qué?, ni yo misma me acuerdo, pues contava cuatro años y era muy alborotadora, no podía aguantar ni un solo momento quieta, y tal vez fuese aquella la causa: que me aburría y me fui a jugar un rato.

Pasó el tiempo y no volví a oír más aquella historia, hasta cierto día, que oí hablar de una diferente, y que me hizo recapacitar sobre aquello que tiempo atrás me habían contado, pero me era imposible recordar el final, y era lo normal, pues no lo había escuchado.

Aquello hizo que nacieran en mí un montón de dudas, sobre lo que pasó en aquel castillo después, y (to) quizás fue por eso que fue esa historia la que me llamó más la atención, porque hacia que cada vez ese castillo se llenara de misterio, de secretos: ¿Qué pasó allí? ¿qué ocurrió a aquel hombre? son preguntas que aún me hago, y que me gustaria conocer algún día, pero mientras tanto, no hay nadie que las conteste, sólo está el Castillo, que se alza majestuosa sobre la montaña y que encierra todos los misterios y dudas que están en todos nosotros y que los guardará como un fiel amigo hasta el final de sus días.

(Els treballs publicats no han estat rectificats i ens limitem a copiar l'original.)

COSTUMS I TRADICIONS

Temps de Segar i Batre

- Al maig a segar me'n vaig (Ordins però no blats).
- Al juny la falç en puny.

El sol va donant color als sembrats i, ara, semblen trocets de mar dorat.

Abans se sembrava molta més superfície de blat, ordi o avena, i, pel mes de juny els nostres camps s'omplien de gent, hòmens i dones, que anaven a segar.

Se segava amb la falç que, en un moviment sec, tallava els brins d'espigues que l'altra mà agafava. Quan la mà ja estava plena i no podia agafar més brins per tallar, se deixava aquest grapat, anomenat menat, manat o manoll, a terra i se'n segava un altre. Uns quants menats junts formaven un muntet anomenat gavella.

Temps més tard també es va segar amb la dalla.

Al tard, quan el sol havia perdut la seua força i el blat se reblania una mica, s'ajuntaven cinc o sis gavelles per lligar-les i fer una garba. Els lligalls, anomenats vencills, es feien dels brins de blat que tenien les canyes més altes (se xopaven i es treballaven). També s'utilitzaven vencills fets de "boba". No es podia lligar al cop del sol perquè caia molt de gra.

Després s'agarberava, o sigui, les garbes s'apilaven fent cavallons. Un cavalló és un conjunt de deu garbes col·locades en forma piramidal. Es posaven així: quatre baix, tres damunt i entre mig d'aquestes, dues dalt i una dalt de tot. Així si plovia, l'aigua s'escorria prou.

El blat es quedava al mateix camp ja que la canya encara estava verosa i no es podia batre. Quan ja estava a punt i tocava dia de batuda es portava a l'era.

L'era és una superfície plana i plana de terra d'argila. Cada any, per a batre, s'arreglava cubrint-la d'aigua, tirant pallús i passant-li un rodets de pedra molt gros fins que quedava a punt. Això s'anomenava rebatre l'era.

Podia ser d'un sol propietari que gustosament la deixava a familiars i amics (li solien deixar el pallús a canvi), i també hi havien eres que eren de dos altres copropietaris que al temps de batre es repartien els dies per a utilitzar-la. Per exemple, si una era, era de tres, es repartien dos dies de la setmana per a

cadascú, el diumenge vagava de no ser molt imprescindible. Les famílies s'ajuntaven per ajudar-se els dies de la batuda.

La vespra del dia que tocava batre, al tardet, es posava el blat als carros i es portava a l'era. Allí, es col·locava al mig, amuntonat, per a que no es prenguessin de l'igualera.

En sandemà "de matí manyana" escampaven i deslligaven les garbes o sigui feien l'erada. Llavors feien donar, durant cert temps, unes voltes als animals per a que amb les potes desmaneguessin les garbes i escampessin ben bé el blat. (Els batedors sempre en diuen "trinxessen".)

Normalment s'utilitzaven dos, tres o quatre animals, matxos o cavalls. Cadascú anava lligat, pel morro, d'una corda que servia per poderlos guiar. El que dirigia es posava al centre de la circumferència que els animals tenien que fer i s'anava desplaçant segons per on volia que passessin. Els animals voltaven al trot i amb els ulls tapats, si no s'emborraxen.

Es tenia que cuidar que la distància entre els animals fos equidistant per a que no s'alcancesin d'un a l'altre.

Si els animals eren quatre, anaven aparellats i lligats un a l'altre pel coll. S'havia de tenir en compte de posar l'animal més jove i que podia córrer més a la banda de fora ja que amb el mateix temps tenia que donar més volta.

Mentres voltaven els animals el batedor solia cantar a intervals cançons com aquesta, que solia ser la primera en llançar-se a l'aire.

—Comencen en nom de Déu i acabem per les entrades. Qui mala faena aquesta que ha de fer-se a patades.

I altres com:

—Por la mañana galbana, al mediodía calor, por la tarde los mosquitos, no quiero ser labrador.

—Cuando se murió mi abuela a mí no me dejó nada, i, a mi hermana, la dejó plantadita en la ventana.

Normalment en una erada es batién de quatre a cinco cavallons de blat, treballant-hi dos animals i tres o quatre hòmens.

Quan els animals ja havien escampat una mica les garbes se'ls col·locava unes cordes des de la collera per arrastrar un rodets de fusta que estava ple d'estries. El rodets tenia forma de cilindre encara que no era ben bé igual de gros pels dos extrems.

Posat el rodets de fusta feien fer, als animals dues tocatades o tocatades.

Una tocata o tocatada és el treball que es fa voltant, els animals, durant cert temps, fins que se'ls para i els hòmens tomben el blat amb les forques. Tombat el blat, els animals tornen a voltar començant una nova tocata.

S'havia de tenir compte de no parar a les bèsties de cop, ja que el rodets pel mateix impuls seguia rodant i els anava a les potes. Així l'ordre que donava als animals el que fa la tocata (el que guíja), o sigui el so que s'emiteix per parar un animal: "sioooo", tenia que ser suau, llarg i si cal amb inflexions de veu, i estar "al tanto" dels rodets, anant-los parant amb les forques.

Quan ho creien convenient esmorzaven i paraven una mica. Una dita deia: "el sol treballa tant com la persona", volent dir que si el blat està ben calent i ben sec més prompte es trinxa i es fa palla separant-se del gra.

Després de dues tocatades amb el rodets de fusta es posava el rodets de pedra. Aquest té forma troncocònica i la part més ampla roda per la banda de fora de l'era.

A cada base porta un entrant al que se li col·locava un ferro que tenia dues caboces, una a un extrem i l'altra més endins. L'extrem lliure es col·locava dins l'entrant de la pedra i se li tirava sobre candent, al gelar-se quedava petrificat i perfectament soldat. Entre les dues caboces es passava una manilla que tenia una part més ampla que l'altra, es passava per la part

ampla i es voltava per a que la part més estreta quedés entre les caboces i no pogués sortir. La part ampla es lligava a la corda que anava a l'animal.

Als animals se'ls feia voltar amb el rodets de pedra fins que el gra fos separat de la palla, parant de tant en tant per a tombar-lo amb les forques.

Quan la batuda estava feta, primer amb les forques i després amb el rascler treien la palla, que quedava fent un cordó, i la posaven a les barcines. Això es deia "fer palla".

La barcina és com una xarxa en forma de bossa, feta de corda de canem. Una persona per cada costat l'aguantava mentre hi tiraven la palla i quan ja hi havia una quantitat suficient la subjectaven per mig de sis bastons de fusta, amb dues puntes, per un extrem, anomenats forquilles. Acabaven d'omplir la barcina tirant la palla a braçades. Una persona es posava damunt per arreglar la palla i que quedés ben repartida. Després es lligava amb dues cordes que sortien del centre i anaven cap a cada extrem.

Quan començava a bufar el ventet tiraven un grapat de palla per veure d'on venia, generalment llebeig, i amb el redable o rodable (una fusta plana amb forma de mitja lluna i un mànec de certa llargada), anaven portant el gra i la resta de l'erada al mig de l'era fent un cordó anomenat coll que formaven perpendicular a la direcció del vent.

Les dones anaven detras del rodable acabant d'arreglar el gra que havia quedat amb els ramassos.

Llavors un home amb una força es col·locava a un extrem del coll i començava a ventar el gra aixecant-lo a l'aire, que s'enduaia el pallús (trocets de palletes i la clofa del gra). Tant com anava avançant, un altre home el seguia ventant amb la triença (força de cinc o sis puntes) i finalment un altre ho ventava amb la pala.

Acabada l'operació posaven el gra amb cabassos i el passaven pel colador.

El colador és un arreu pla i redó fet de filferro entrellaçat i que porta una baraneta de fusta. També pot ser de planxa de zinc o de pell amb forats redons. Per mig d'una cordellets, que passaven per un forats que tenia la fusta, se penjava el porgador al forcat.

El forcat és una branca amb forma de forquilla que a la vegada acaba cada punta amb dues forquilletes.

Ho porgaven molt poc a poc, el gra caia a terra i lo que quedava al porgador se tirava a una vora i se'ls donava a les gallines.

La part del blat més plena de porqueres (llaors d'herber, terra, etc.) se passava per la griba.

Ja el blat net, a cabassades, es posava als sacs. Carregaven els sacs a les bosses del carro i posaven les barcines, una damunt a lo llarg i dues travesseres dalt. I marxaven a casa, havia arribat l'hora de poder dinar.

Al tard quan ja no tocava el sol i s'havia descansat puixaven les barcines a l'angorfa.

Per a realitzar aquest treballs s'utilitzaven tres cordes que tenien un extrem lligat a tres estaques les quals estaven a la part de dins de la barana de la boca-angorfa. Aquesta era allargada horitzontalment per que pogués passar la barcina plena de palla.

Una de les cordes baixava de l'estaca del mig, passava per baix de la barcina, pujava cap a la corriola i tornava a baixar per a que de l'altre extrem dos hòmens estirant de la corda, des del carrer, la pujessin amunt. Les altres dues cordes passaven per baix de cada un dels costats de la barcina i tornaven a pujar a l'angorfa. D'allí, dos hòmens "plantats" damunt la barana les estiraven cap amunt cuidant que la barcina quedés nivellada.

Aquestes cordes eren molt llargues. Se solien utilitzar unes anomenades samugues.

De vegades encara s'utilitzaven dues cordes més, lligades dels extrems de la barcina i que des de dalt servien per a guiar.

De les barcines la palla es tirava a la pallissa.

La pallissa és una dependència situada baix l'angorfa i destinada a magatzem de la palla. Per passar aquesta s'utilitzava un forat que està al sòl de l'angorfa comunicant amb la pallissa.

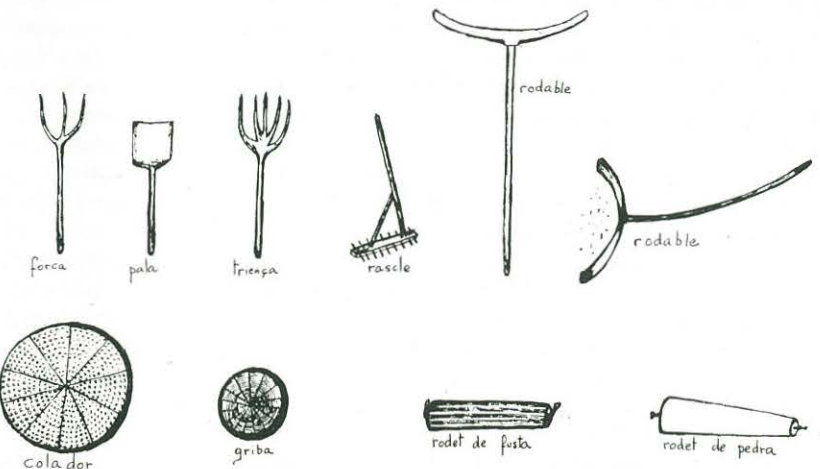
La palla serveix com a aliment i llit de matxos, cavalls, etc.

Una anyada normal rendia tres varselles de blat per cavalló. Si l'any havia estat molt bo s'arribava a les quatre varselles, se'n deia: "ha donat a quartera".

El blat es portava al molí per triturar-lo i fer farina.

Després de molt se passa per diferents sedassos sortint el segó (pells de blat moltes), que es donava a les gallines i altres animals, i també diferents classes de farina segons hagi passat per un sedàs més o menys espès, com poden ser la "quarta", la "tercerilla", de la que es fa el "pa negre" i finalment la farina blanca i "primera" que és la més fina i la que es fa servir per l'elaboració del pa i també per a fer pastes.

A Ulledecona es molia blat al "Molí Nou" (detràs del Castell), "Molí de l'Aulivar" (al riu), "Molí de Naranjo" (ara casa Cassola), al "Molinet" (Camí d'Alcanar). També s'anava a moldre al Molí la Roca de la Sénia, al Molí de Figueres a Tortosa i a Benicarló.

JUGOS-BOL

Avda. Salomón, 20
Tel. 720662

ULLDECONA

RESTAURANTE "BARBARCOA"

- ZUMOS DE FRUTAS NATURALES
- CLUB DE BOLOS
- SALA DE REUNIONES
- SALON PARA BODAS Y BANQUETES
- RINCON DE JUEGOS

Local con aire acondicionado

LA NOSTRA GENT

AVUI:

ALEXANDRE SERRA I ROMAGOSA

Ens hem dirigit a Alexandre Serra, demanant-li que, com a Presidet de la Comunitat de Regants d'Uldecona, ens contesti a unes preguntes amb motiu de la inauguració del "Pantano".

—Se sent satisfet de finalitzar una obra tan important per a la Vila?

—Sí, crec que és una satisfacció per a tothom. Perquè significa haver assolit una fita, llargament desitjada i la possibilitat de poder desenvolupar en tots els ordres, tant econòmic com tècnic, aquells fins de rentabilitat i millora, que és proposa tota Comunitat de Regants.

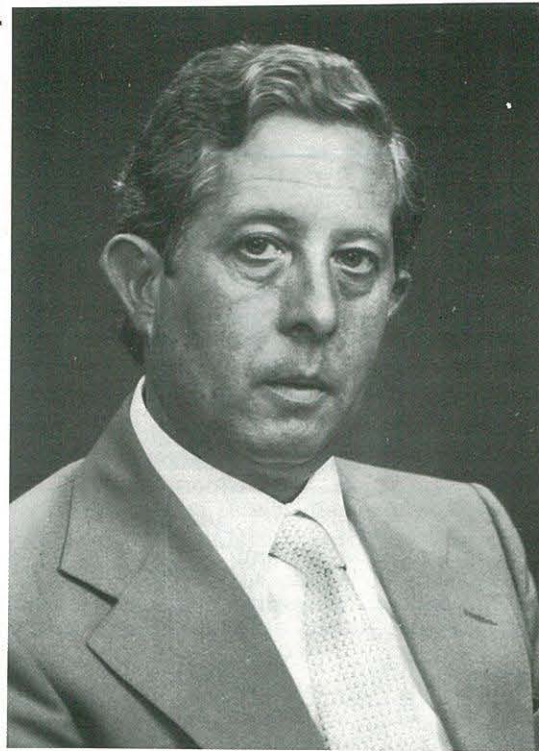
—En quin temps es va iniciar i com va ser la idea de fer el "Pantano"?

—La necessitat d'aprofitament de les aigües del riu Sénia, és immemorial. Dels anys 1222 i 1273 en virtut de les "Cartes Pobla" otorgades per l'Ordre de Sant Joan de Jerusalem, ja hi ha constància escrita i més tard el Bisbe Berenguer de Tortosa, emeteix una famosa sentència arbitral, el 1332, que és el més antic document d'ordenament de les aigües del Riu. Cosa que vol dir que, en aquelles èpoques, ja confluien en el riu diversos interessos.

—Es modernament, en el segle passat, quan els homes d'Uldecona, promouen el projecte d'un "Pantano", per millor aprofitar les "seves" aigües de rec. Diversos intents fallits, principalment d'ordre econòmic no ho fan possible. Es després de 1939, en que persistint les mateixes necessitats i amb visió de futur, quan des de l'Ajuntament i en nom de la Comunitat de Regants, ja centenària, però renovada en els seus homes, es fa la petició a l'Estat i es comença l'obra del "Pantano". Les obres passen una gran quantitat de vicissituds i fins en algún temps es paren, però es persisteix amb el mateix fi i les obres continuen fins avui, en que acabem l'obra més significativa de tot aprofitament d'aigües, com és la Presa de l'Embassament.

—Ha estat una tasca difícil?

—Sí, ha estat difícil i complicat desenvolupar tot el projecte d'obres de la Comunitat, precisament per ser això: un projecte i d'envergadura. Sempre hi ha qui no hi creu. Sempre existeix qui ho faria d'altra manera. I sobretot, perquè, en aquell moment la Comunitat de Regants i en definitiva, Uldecona, escull un camí per a realitzar-se, permanèixer i créixer com a poble. Una decisió trascendental, de la qual ara ja fa temps, en collim els fruits. Què seria Uldecona sense el "Pantano" i què valdrien les nostres

terres? Ara no tenim un projecte: tenim una realitat, que cal sens dubte desenvolupar i projectar cap al futur.

—Existeix encara avui "polèmica" entre els pobles veïns?

—Les polèmiques al riu foren seculars, és cert. Avui, però, ja una realitat inqüestionable, com és el "Pantano" i l'exemple de que és possible fins i tot, un millor aprofitament del riu, de Presa en avall, per part de les quatre Comunitats amb concessions d'aigua. Quan l'Estat, per les OO. MM. de Modulació del 1954, clarifiquen aquests interessos, es dilueixen aquelles discòrdies i amb el temps es coincideix en el bon sentit de superar aquelles i de treballar conjuntament. Així l'any 1974, les Comunitats de Rosell, La Sénia, Sant Rafel del Riu i la nostra, signen un "Compromís de Concòrdia", renovat cada dos anys, des d'aquell dia, demostrant el temps i l'experiència, que ha estat altament positiu per a tots. Ara, que s'albira un impuls a les terres amb aigua, fóra voluntat de tots, el que aquest Compromís, tingué la categoria de figura jurídica, com a "Comunitat General del Riu Sénia", que podria servir per a una millor defensa dels interessos de la conca i de les pròpies Comunitats. Permetria alhora, altres iniciatives de millorament de recursos hidràulics i fins econòmics. Hi ha un aspecte que cal remarcar. Tota conca forma una unitat geogràfica. Fóra més positiu treballar amb uns objectius semblants i comuns, sense renúncia de cap dels drets que cada Comunitat detenta, però entesos i conjugats. Sempre és millor sumar que dividir.

—Crec que aquesta obra deturará el decreixement de la població?

—Sense dubte, sí; Uldecona en aquests darrers anys, ha tingut una situació demogràfica lleugerament estable. Si sabem fer bé les coses, és possible que passéssim d'aquesta estabilitat, a un creixement que l'imaginé equi-

librat i prudent, però creixement a la fi.

—Crec que això serà un bon condicionant per a què la gent jove torni al camp?

—Es una bona possibilitat per als joves amb coratge i empena. Hi ha una realitat evident. Només cal mirar les terres d'Uldecona, com estan avui de conreades, en comparació a no més de sis o set anys enrera. La lleu industrialització del poble, entre els anys 65 al 75, va fer que moltes finques no es treballessin; la recessió i la crisi, torna "paulatinament" al camp, a la nostra gent. És compatible de tota manera una indústria mitjana i el conreu de les nostres finques. Quan l'any 1980, la Comunitat de Regants d'Uldecona, demanà a l'Estat l'acabament del Pantà, ho va fer coneixent què oferiria una alternativa a aquesta situació. Però entenc, que amb l'acabament de l'obra "Pantano" i en el desenvolupament de tota la zona de rec, no solament tenim una mera base de subsistència, sinó de què és possible un notable millorament de vida, per a tots els "comuners" i convilatans.

—Per altra part, tot això ha tingut i té, una resposta favorable, perquè ja des de l'any 1978 i subsegüents, les altes d'inscripció i les altes de rec, no paren i en aquest període, les hectàrees de regadiu van creixent poc a poc, però de forma ininterrompuda.

—Hi ha problemes de pèrdua, a l'embassament?

—No hi ha problemes en aquest aspecte. Cal tenir en compte, que cada embassament té un comportament hidrològic. El nostre també. Vostés ja saben que la principal aportació d'aigua al Pantà, és per avingudes i rierades de pluges fortes (les llevantades), però que després de les avingudes fortes, les fonts tant les que afloren a vista com sobretot les submergides, continuen durant un cert temps, algunes llarg, aportant cabdals. Això vol dir, què hi ha un conjunt de basses d'aigua subterrània que quan tenen pressió afloren. De la mateixa manera, quan passa un temps de seca, minven i per tant baixa de forma relativa i no important per al nivell del embassament. Això no vol dir que el Pantà tingui pèrdues. En tot cas és un comportament hidrològic natural (de vasos comunicants). Si ha de comptar.

—Quins problemes pot plantejar la nova regulació de rec?

—El principal el de la novetat. Sabem que la majoria de Comunitats el tenen establert. No és cap invent, ni cap experiment gratuït. Perquè sigui rentable la nostra zona de rec i sigui segura l'aigua per a tota, l'hem d'administrar bé. Amb el nou sistema es pretén que cadascú utilitzi l'aigua que li pertoqui, d'acord a la superfície inscrita i a les disponibilitats d'aigua existents al "Pantano" al començar la campanya. Distribuïda en tandes d'acord a les necessitats del cultiu i clima i del que resolgui l'Assemblea General de pre-campanya. És el poder fer un rec més àgil i ordenat. Una millor administració de l'aigua i una major garantia per a tots. Això té com a contrapartida, unes finques més nivellades, més cuidades encara, un seguiment del regant més diligent, una exigència a tots més

obligada. Per altra part, quanta més terra tinguem amb rec, més recursos econòmics generarem, per a fer front als compromisos econòmics que la Comunitat té contrets amb l'Estat. Pensem que la Confederació del Xúcar, aquest any 1985 i contant de l'anterior, aplica les Tarifes d'Explotació i Amortització. Tarifes que nosaltres debiem pagar ja el 1975, estiguéssin les obres a realitzar i fóra quina fóra la terra inscrita. Per la qual cosa hem d'adequar la Comunitat a aquesta realitat i per altra part, hem de continuar el pla d'obres, pera que no es produeixin "dèficits d'explotació", que podrien justificar uns teòrics i hipotètics sobrants d'aigua, que podrien reclamar altres peticionaris de fora Zona. Com més horta regarem més compte hem de tenir de l'aigua. No podem perdre de vista que la nova llei d'aigües incidirà també en algún d'aquests sentits i no ens pot trobar endarrerits.

—Quines noves hi ha en quant al nou canal?

—Estem a l'espera de la O. M. que aprovi la seva financiació. El pressupost és de 180 milions de pessetes. Podrem concórrer a la subbasta i ens pot ser adjudicada, ja que Comunitat té la qualificació d'empresa d'obres públiques. Un cop tindrem la documentació pertinent, pendrem els acords que calgui, si ho aprova l'Assemblea General que a tal fi serà convocada.

—Hi hauria possibilitat d'aprofitament del salt d'aigua per a produir energia?

—No hi ha aquesta possibilitat, perquè no ha estat construïda la Presa amb aquest fi, ja que les aigües són intermitents, al marge que avui és molt més rentable i de més volum la producció d'energia per altres sistemes. Així mateix la concessió administrativa de les nostres aigües, no contempla aquesta finalitat.

—Crec que a la inauguració del "Pantano" se li ha donat la importància que té una obra d'aquesta envergadura i que ha tingut, entre la població, la resonància que calia?

—Crec que sí. Hem procurat fer una Inauguració, que nos fos cap cosa triunfalista. Que tingué un sentit de reconeixement públic als nostres avantpassats i als homes de la Comunitat que des de els seus càrrecs iniciaren l'obra "Pantano". A tots els Ex-Presidents que tant hi han treballat, i que ademés fos integradora. Per això vam demanar l'ajut de les institucions d'Uldecona, des de l'Ajuntament fins a les entitats culturals i econòmiques. La participació de la gent ha estat relativa, però crec que tothom ha copsat la importància que té per a Uldecona, l'acabament de la Presa, com a punt d'arrancada cap a noves fites, nous plantejaments de la Comunitat, que ha de incidir de manera positiva al nostre poble. Amb l'ajut de tots serà possible assolir-ho i creiem que en aquesta tasca, si sumaran nous homes de la jove generació d'uldeconencs preocupats pel futur del seu i del nostre poble.

* * *

Moltes gràcies per tot el que ens ha explicat i esperem que la nostra Vila valore en la seva totalitat aquesta gran obra.

ANNA FORCADELL

PUBILLA DEL C. C. R.
FESTES MAJORS 1985

Us volem presentar Anna Forcadell, una noia de 17 anys, estudiant de B. U. P., que representarà a la nostra entitat en les properes Festes Majors, com a "Pubilla del Centre Cultural i Recreatiu".

Els que són afeccionats al teatre ja saben qui és, puix ha participat en algunes obres, però perquè tothom la conegui millor li hem fet algunes preguntes i molt amablement ens ha dit:

—COM ET DEFINIRIES?

—Es difícil contestar-ho, perquè crec que una persona no acaba mai de saber realment com és. Però el que fins ara he averiguat és que sóc: tossuda, inconstant, menys hipòcrita que molts (encara que això em pot portar algun disgust) prou simpàtica, una mica infantil (i això pot donar lloc a pensar que no trac a res, mentida), gens vanitosa, en alguns casos irresponsable, però no molts, prou activa... i no res més. Però quan s'acaben les preguntes potser n'hauren tret unes quantes més.

—QUINS PROJECTES TENS PER AL FUTUR?

—El més immediat és acabar el batxillerat. Després estudiar, encara que no està molt clar quina cosa.

—COM ACTRIU A QUI TENS COM A MITE?

—Com a mite, ningú. M'agrada Núria Espert.

—QUINES AFECCIONS TENS A MES DEL TEATRE?

—M'agrada la lectura, i fer coses amb les mans, com per exemple: pintar, fer jersei, treballar l'argila, fer ninots de roba..., etc. Alguna vegada escric, però solament per a mi.

—T'AGRADA LA MÚSICA PER A SOMIAR O PER ESTAR DESPERTA?

—Per a tot.

—QUIN ES EL SECRET QUE T'AGRADARIA DESVETLLAR?

—Si ho digués ja no seria un secret.

—QUINES COSES T'OMPLENEN MES?

—El que més, els amics.

—QUE ESBORRARIES D'AQUEST MON?

—La falsetat i l'egoisme. Pensem totes les coses que d'aquí poden sorgir i tot allà seria el que esborraria.

—HI HA ALGUN LLOC DEL MON QUE VOLDRIES VISITAR?

—M'agradaria fer un viatge per les Illes Britàniques, anar a París, visitar Grècia, Austràlia..., en fi voldria conèixer molts països i cultures.

—T'AGRADARIA DETURAR EL TEMPS?

—No, està bé com està, mentre no corri molt de pressa.

—QUIN LLIBRE HAS VISCUT MES INTENSAMENT?

—No es pot dir. A qui li agrada llegir els viu tots.

—QUINA IMPORTANCIA LI DONES A LA MODA?

—Si es pensa amb el vestir i pentinar, poca. M'importa més la comoditat.

—CREUS QUE ES MES FACIL COMPARTIR LES COSES GRANS QUE LES PETITES?

—No. A més a més, penso que té més mèrit i sentiment compartir les petites que no les grans. Compartir el que et sobra o el que et ve gran, no és compartir.

—ESTAS D'ACORD EN EL TEU TEMPS?

—Hi ha coses en què no estic d'acord ni puc entendre, però no m'hagués agradat viure en un altre moment.

—QUE REPRESENTA PER A TU EL FET DE SER PUBILLA DEL C. C. R.?

—Quan estàs dins d'una entitat, col·labores en les coses que organitza i et sents a gust dins d'ella i amb la gent que està allí dins com tu, és un honor poder-la representar i ser el cap visible d'aquesta, durant les festes.

—DONA'NS UN MOTIU PER A FER FESTA.

—No fa falta un motiu per a fer festa.

—QUE CREUS QUE DEUEN SER LES FESTES D'UN POBLE?

—Moviment, música, cançons, rialles..., però sobretot moviment, cosa que en aquest poble ens manca i en gran quantitat.

—DESCRIU EL PARADIS.

—No hi ha un paradís, hi ha el meu paradís i aquest és la meua felicitat.

Ara solament ens resta dir que esperem el vostre suport el dia de la presentació per aquesta noia tan bonica i simpàtica i de la que estem orgullosos que ens representi.

PARTICIPA!!!

Podeu seguir enviant les vostres col·laboracions al C.C.R. Poseu en un sobre tancat el vostre nom i adjunteu-lo al treball. L'escrit guanyador serà publicat respectant l'anonimat si l'autor ho desitja.

S'estableixen dos premis de 1.500 i 1.000 pessetes respectivament per als dos millors escrits. Entrega de treballs fins al dia 20 de Juliol.

Tema: QUAN ES FA FOSC.

PRIMER PREMI

TEMA: "DES DE DALT DEL CAMPANAR"

Quan es veu un poble des de lluny, el primer que sobresurt per damunt de totes les cases, és el campanar. S'aixeca com un gegant presidint la plaça i carrer més important dels pobles. Es testimoni de totes les coses, bones i dolentes que passen durant la vida dels homes: guerres, pau, alegries, adéus, delicitats, manifestacions, etc.

Per uns moments he tancat els ulls i he volgut situar-me dalt del campanar per a saber com es veu tot des d'allí dalt.

Com una cigonya que fa el niu al més amunt de tot, per a sentir-se protegida i poder dominar la situació, estava jo, mirant tot el que passava als meus peus i he vist els homes molt petits, com figuretes, que es movien sense sentit. Anaven de pressa quan s'havia d'anar a poc a poc i no portaven pressa quan calia. Parlaven uns dels altres, es criticaven i ho feien amb tota naturalitat.

He vist al meu voltant, els coloms i orenetes que cercaven el recer del campanar i amb el seu murmur i els seus vols, animaven tot aquell indret.

He pensat com els homes també necessiten d'algú que els fagi sentir alegria i protecció al mateix temps.

Però a la fi, el campanar, es queda sol, perquè arriba l'hivern i els seus companys l'abandonen. Llavors en la solitud de les nits fredes, ell també voldria sentir la companyia d'algú més fort i gran que li donés ànims i esperances per a romandre en aquell lloc, el de sempre, el que li ha tocat viure.

POEMES DE CATI BRUSCA

Durant el mes d'abril, més concretament per a la Diada de Sant Jordi, l'Omnium Cultural d'Ulldecona ha publicat un llibre "PER A TU", de Catí Brusca.

Es un llibre de poemes, on podem trobar tota una colla de sentiments, de vivències que posen de manifest la personalitat d'una dona: l'autora del llibre. Es una poesia neta, positiva i esperançadora.

Res més des d'aquestes línies el Centre Cultural i Recreatiu només vol felicitar-te i encoratjar-te per a què continuïs aquest nou camí començat.

COL·LABORACIÓ

Avui publiquem una poesia de GERARD VERGÉS (Tortosa 1931). L'any 1982 guanyà el Premi Carles Riba amb el llibre «L'OMBRA ROGENCA DE LA LLOBA». La poesia que avui es publica per primera vegada, manifesta d'una manera lúdica emparant-se en el recurs de la ciència-ficció, la preocupació per la conservació de la natura, massa sovint agredida i degradada.

EN UNA GALAXIA PERDUDA, EN UN PETIT PLANETA

*Any 30.000 de l'era de Saturn.
Aquesta tarda el mestre ens explicava
coses que fan pensar. Diu que, fa segles,
arreu del món parlaven en anglès
(una d'aquelles llengües primitives
que recentment han desxifrat els savis);
i diu que l'home coneixia l'àtom;
i, si bé no hi ha proves, se suposa
que enviaven satèl·lits a l'espai.*

*Diu també el mestre (em penso que és fa vell)
que el cel era tot blau, que les femelles
tenien la pell blanca, que menjaven
peix de la mar i fruita de la terra.*

*Inversemblant planeta. Però els fòssils
parlen de gossos, de cavalls, d'ocells
(i sembla que els ocells, a més, cantaven).*

*I un dia, a les vacances, diu el mestre
que ens durà a veure uns arbres que fan flor,
que en queden pocs, que es diuen llimoneres
i que la flor és petita i perfumada.*

I això, la veritat, ja no m'ho crec.

GERARD VERGES

LA VALL

Sempre hi ha un lloc perdut a la vall.
On les flors i el verd teixeixen una bonica estora on seure't a somniar.
... Somniar, que l'herba és fresca... que el cel és pur blau on els ocells, juguen i canten. Que l'aigua del riu que naix és fresca i cristal·lina. Veure córrer i jugar els animals, en plena llibertat...

... i riure, riure de goig!
per aquesta pau.
... Mes... Però... quan deixes de somniar, et trobes que les flors són pedres, que el verd és asfalt... que l'aigua és el mirall del cel... i que el cel, cobert de fums, deixa de ser pur blau...

AVI

Avi.
Sempre penso en tu, en la noblesa dels teus ulls. En la dolça expressió del teu somriure. Sí... perquè, sempre que et miro, tu em somrius i fas, que solament en mirar-te, t'estimi. Mai no parles. Mai no he sentit la teva veu. ... Però, tampoc fa falta... Ja que el teu rostre parla per tu...

No ho Substi...
en el camí de la seva seguretat

Automòbils, Incendi, Robo, Individual, Incendis de Collites, i la seva darrera novetat: VIDA, amb participació en els beneficis

Delegat a Ulldecona: PERE SANS i ARASA
Sant Antoni, 8 - Telèfon 72 03 37

SEITA

INDUSTRIA GRAFICA

PAPELERIA
Mayer, 91
Teléfono 72 00 24

TALLER
Montemolin, 15
Teléfono 72 03 11
ULLDECONA (Tarragona)

CONEIXEM ELS NOSTRES AUTORS?

JOSEP VICENÇ FOIX

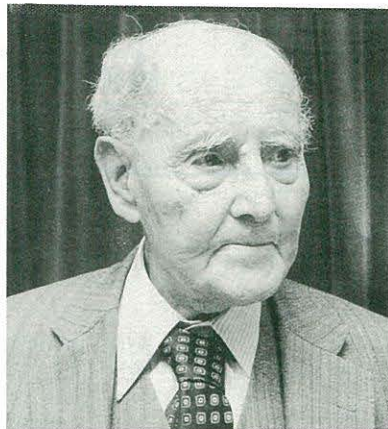
*Es quan plou que hallo sol
Vestit d'algues, or i escata,
Hi ha un pany de mar al*
(revolt)

*I un tros de cel escarlata,
Un ocell fa un giravolt
I treu branques una mata,*
.....

Josep Vicenç Foix i Llor, poeta, periodista i assagista, va néixer a Barcelona l'any 1893. Va iniciar els seus estudis de dret i continuà, però la indústria paterna.

Va col·laborar a "La Revista", on va publicar alguns dels seus primers poemes. Fou un dels membres fundadors de l'Aeroclub de Catalunya i redactor de revistes com: "L'Amic de les Arts" i "Quaderns de poesia". Amic de Dalí, Miró i Garcia Fària, s'ha interessat pels experiments avantguardistes d'aquests pintors i poetes i en part els ha assimilats.

Des de l'any 1961 és membre de l'Institut d'Estudis Catalans. L'any 1973 li va ser concedit el premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

Obres seves són: "Gertrudis", "KRTU", "Sol i de dol", "Les irrealistes ornegues", "On he deixat les claus...", "Onze Nadals i un Cap d'Any", "Desa aquests llibres al calaix de baix", "Darrer comunicat", llibres de prosa poemàtica i de poemes en vers.

Tota la seva obra ha estat un intent de conciliar dues tendències: una de moderna, d'avantguarda i una altra de conservadora, clàssica concretada en els models medievals catalans i medievals.

Si pogués acordar Raó i Follia...

M'exalta el nou i m'enamora el vell.

... assaig un compromís entre el Seny, clar, i el deler de més fibres.

Un altre tema constant de l'obra foxiana és l'existència de dues realitats, quotidiana, caòtica i contradictòria l'una i absoluta l'altra, les quals el poeta intentarà conciliar també. Aquesta segona realitat, designada ben sovint amb les expressions l'"U", l'"ETERN", l'"INMUTABLE", el "TOT", etc., constitueix l'objecte de la recerca del poeta.

Foix és un apassionat de l'idioma, que coneix i domina a fons. El lèxic de la seva poesia és riquíssim i té, bàsicament dues procedències: d'una part, els arcaïsmes emprats dels autors medievals catalans; d'altra, un gran nombre de neologismes, relacionats amb les innovacions tècniques i científiques del món modern. Circunstancialment, utilitza també el vocabulari que, reclòs en la ruralia, es desconeix per la majoria de la gent.

Podem dir, ja per acabar, que Foix és un "investigador en poesia" i opina que qualsevol procediment literari és vàlid per a expressar el seu missatge:

"No em sap gens greu dir que, en poesia, amo totes les tendències."

M.ª CARMÉ

PARLEM DE MUNTANYA

BONA NIT!

El sac de dormir és el tercer element d'importància del muntanyenc. Quan te'l compris, mira que sigui una mica bo, que qui compra barat compra dues vegades. El model més pràctic acostuma a ser "EL MOMIA" perquè duu caputxa i s'adapta més bé a la figura.

Seria convenient que tingués una butxaca interior, en la qual poguessis posar objectes d'interès: mocadors, llinterna...

Després d'haver-lo fet servir haurà d'estar unes quantes hores al sol, i així perdre la humitat que hagi pogut agafar. Quan arribis a casa pots posar-lo dintre d'una funda.

SABIES QUE...?

LES VAQUES SAGRADES

La creència en la santedat de la vaca devia ser heretada dels antics habitants de l'Índia. Es considerava a la vaca com la personificació i el guardià dels sers vivients. També es deia que hi havia una relació mística entre la vaca i l'Univers. La Terra era concebuda pels hindús amb forma de vaca i així es representava a la mitologia.

La santedat de la vaca tenia un sentit pràcticament religiós. Es considerava un pecat molt greu matar-ne una o menjar la seva carn. Un conegut vers del Mahabharata diu: el que matés, mengés o permetés la mort d'una vaca, es podrà a l'infern tants anys com pèls té el cos de la vaca sacrificada. La raó que es dona per a aquesta condició sagrada és que les vaques són requisits essencials per al sacrifici i que amb la seva llet i derivats es mantenen les criatures de l'Univers.

L'origen de la vaca tal com diu el Mahabharata és el següent:

Daksa, el creador del món, certa vegada, begué una bona quantitat de nèctar, i satisfet d'aquella beguda eructà difonent un excel·lent perfum al seu entorn. Com a resultat d'aquest eructe Daksa veié que havia creat una vaca, a la que donà el nom de Surabhi. D'aquesta manera Surabhi fou filla del que havia sortit de la seva boca. Surabhi va tenir nombroses filles, les quals es van tenir com a mares del món.

La veneració de la vaca no ha pas minvat a l'època moderna. Els actuals hindús s'omplen de terror davant del sacrifici d'una vaca, el qual està severament prohibit als països sotmesos a l'Anglaterra.

LES CASTES A L'ÍNDIA

Es un grup o conjunt de grups que porten un nom en comú, tenen una constitució homogènea, un origen comú i practiquen els casaments dintre dels membres de la mateixa casta.

Es regeixen per un codi, el qual han de tenir cura en observar. Qualsevol infracció té assenyalats diversos rituals de purificació o es purga amb una festa en bé de la comunitat. Les faltes greus es paguen amb l'excomunicació, i la seva vida arriba a ser molt difícil si no té a bé admitir la penitència que se li imposa. Si la falta és molt greu es veu obligat a acollir-se a una casta inferior, a viure a una ciutat gran o a fer-se mahometà.

En un principi existien quatre castes: els sacerdots, els guerrers, els comerciants i la dels agricultors i servents. Segons la tradició els sacerdots sorgiren de la boca de Brahma, els guerrers del braç, els comerciants de la cuixa i els agricultors i servents del peu. A més hi eren els pàries, de pitjor condició que els esclaus i que no formaven una verdadera casta.

Hi ha a les castes una gran quantitat de tabús, que regulen el matrimoni, el funeral

i quasi totes les pràctiques diàries, cada casta té les seves festes anuals i ritus especials que es transmeten per tradició.

Els membres de castes inferiors no poden viure al mateix poble que els altres, la qual cosa els obliga a formar barris als afores. Certes castes han de treure l'aigua del pou per un costat i altres per la part oposta.

Actualment les castes es divideixen en dos grans grups: les que poden donar aigua a un sacerdot i les que no li poden donar.

En quant al menjar, l'individu d'una casta no pot prendre menjar d'un altre de casta inferior. Si l'ombra d'un individu d'una casta impura es projecta sobre els aliments, aquests deuen ser rebutjats.

Les senyals distintives de les castes són certs vestits, banderes, flors, emblemes.

La consideració social dels membres es medeix que ocupen als banquetes i la forma com els tracta el barber i el rentador. Hi ha castes a les quals el barber no rasura, a altres les rasura, però no els talla el cabell; altres els talla el cabell, però no les ungles, etcètera.

